

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVUPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronkiut 5 krjával
számítatnak.

Ami sok, az megárt.*)

Debreczen, márczius 31.

I.

(D.) Nem tagadjuk, gyakran emlegetett dolog, de azért újból és újból vissza kell térnünk ama megezáfolthatlan igazságra, hogy mióta Ugronékra a néppártisággal való rokonszenvezés kisült; mióta az egyházpoltikai javaslatok ellen tanusított állásfoglalásuk, titkos intenciójukról az álliberálizmus leplét lerántotta, azóta ezen urak nem tesznek egyebet, mint a feltünhetési alkalmat keresik s kétségbevonat szabadságszeretetük, valamint ingadozásnak indult népszerűségük alkotmányait. kivált személyi támadások útján, renoválni igyekeznek.

Személyi támadások útján? Igen. Ehez nem kell se elv, se hazafiság. Egy-egy előfordulható emberi félrelépés fölkarolása, az embernek hajánál fogva való megragadása s a szinpadra huzrolása, ottan való rugdosása és taposása elalélásig; aztán újból való fölélesztése, újból való kinzása, taposása. Ehez bizony nem kell hazafiság, még is igen nagyon feltünő, mégis igen nagyon kifizeti magát.

Aki pedig már egyszer benne van a

*) Magyarország egyik kiváló publicisztájának élesen megfigyelő tollából vettük a jelen cikkely sorozatot. Szerk.

vérdühben, annak szomja kiolthatatlan. Bebizonyította ezt a párisi rémuralom. A vérszag benne van az orrban és nem hagyja az illetőt nyugodni. Ekkor már nem kell bűn se, ok se, még gyanu se, csak lehetősége a marczangolásnak. A vérdüh akármilyen vádra előáll. Egy toll a kalapon, egy szalag a gomblyukban; egy kiejtett szó, egy tekintet elég. Kintpadra vele!

És a társadalom aljából, néző, tapasztoló közönség mindig akad. A jakobinus a sanskulott elem minden nemzetnél megvan. A társadalom összességét azonban a botrányok csak kezdetben érdeklik, de hamar eltelik vele a művelt elem. De a vérszag az orrban ezt nem veszi észre, szaglász folyton, kutató folyton: tép, harap, szaggat, amint valakire rákaphat.

Mondom, a néppárti szélsőbal az egyházpoltikai kudarez óta üzi ezt a mesterséget. És mert még mindig nem érzi magát rehabilitáltnak, kitudja, hogy meddig fogja folytatni. Ha épen akarják, a botrány sohse fogy el. Nincs élő ember a föld kerekiségén, akibe bele ne lehessen kötni.

Ugyan tekintsünk vissza az öt hónap óta tartó költségvetési vitára, nem-e a néppárti szélsőbal látja el beszédekkel az országot és nem-e Ugron Gábor szolgáltatja a beszédek két harmadrészét? Min-

dig csak Ugron és mindig csak Ugron. A garast mindig csak ő teszi be. Más se hallgasson az ország csak őt, másról se beszéljen az ország, csak róla. De ez a feltünési vágy, a szóközi nagyzás eme viszketege, az elkövetett hibák helyrehozására alakult eme beszélő vállalkozás: sok, igen sok pénzébe kerül ám az országnak! A korteskedésnek és a szóvali vesztegetésnek ez a neme a leg és legdrágább visszaélés. Ezt aztán csakugyan az ország fizeti meg!

Azzal az öt hónapi beszédturnussal, melylyel a néppárti szélsőbal a saját maga ügyét portálni igyekezett, többjébe került az országnak, mint amennyibe, magánosok zsebéből, az összes választások kerülni szoktak. És mert az obstrukciónak ez az egész banális időtöltése a botrányok hereze-hurczájának és huzavonájának nyújtásával telt el, alig hiszem, hogy behozott volna az országnak ötven krajczárnyi hasznót.

Azt mondják, hogy erkölcsileg behozott? Hátha erkölcsileg is többet ártott, mint használt? Avagy azt hiszi Ugron és szvittje, hogy Ugron csakugyan fenomenális egy jelenség? Hogy Kossuthnál, Cicerónál, Perikles és Demosthenesnél legalább is egy Eiffel-torony magassággal nagyobb szónok? Mivel hogy mint Donkisott a szélmalmot ellenséges tábor-

T Á R C Z A.

Pygmalion és Galathea.

(Angolból.)

Az író dolgozószobájában ül asztala mellett s kézirátát olvassa:

— A szörnyű tett következményeitől való félelem egyetlen pillanatra sem hagyta el. Éjjel-nappal, egyre csak az ő arcát látta, azt a párnák közé temetkező, halvány arcot. Minden perczen azt hitte, hogy azoknak a kémlelő, kutató, szurós szemeknek a pillantása rája szegeződik. A szegény nő azt hitte, hogy meg kell örülnie e rettenetes állapotban. Minden pillanatban összerázkódott, mintha kigyócsipést érzett volna. Azt hitte, hogy fölfedezték a tettét s most utóléri őt az Isten szörnyű büntetése. Halálos aggodalmi közepette . . .)

— Mi az már megint? Hát tiz perczig sem lehetek egyedül a szobámban? Folyton zavarnak!

— Bocsánatot kérek, nagyságos uram. Valami hölgy várakozik az előszobában. Mindenképen beszélni óhajt a nagyságos urral . . .

— Ilyen későn? sajnálom, el vagyok foglalva.

A hölgy belép a szobába.

— Látom, uram s azt is tudom, hogy mivel foglalkozik. Mind a mellett kell, hogy elfogadjon.

— Valóban nem tudom asszonyom . . .

— Kérem, küldje ki a szolgálját. Heyles! Uram! Eljöttem önhöz, valamint a gyermek az édesatyjához, mint a teremtmény parancsoló urához, Teremtőjéhez. Ön csodálkozik? Azt hiszi, nem ismerem önt?

— Sajnálom, asszonyom, de nem emlékszem, hogy már találkoztam volna önnel. A neve?

— Az mellékes; nem tudna meg belőle semmit. Semmit. Nézzen meg jól, ime letettem a kalapomat is. Nézze meg jól a hajamat, ezeket a szőke, aranybajátszó fürtöket, melyekről ön oly lelkesedéssel irt! Nézze meg jól a szememet, e kékes-szurke szemeket, a melyeket ön olyellenállhatatlanul szépeknek talált! Uram! Én vagyok az ön testet öltött álma, az ön hősnője! Nem érti? Esztendeje mult, hogy a —i folyóirat regényt kezdett meg öntől. Már az első füzet olvasásakor éreztem, hogy ön az én sorsomat, az én életemet írta meg. Almaiban engem látott, lehet, hogy találkoztunk is valahol, lehet hogy a barátaim beszéltek önnek rólam, lényemről, külsőmről, jellememről s ön a hallottakból alkotta meg munkáját. Értse meg, regényének hősnője — én vagyok. Külsője az én külsőm, szive az én szívem, gondolkodása az én gondolkodásom, élete az én életem, sorsa az én sorsom.

— Bocsánat, asszonyom. Valóban hízogó rám nézve, hogy elbeszélésem ennyire meghatotta önt, de biztosíthatom, hogy hősnőm tisztán a képzelet szülötte. Szépnek és fiatalnak kellett, hogy raj-

zoltam, különben hősnőm nem szeretett volna beléje. Minthogy izlésemnek a szőke haj és a kékes-szurke szemek felelnek meg leginkább: felruháztam őt ezekkel a bájokkal. Egyébiránt, ugy hiszem, igen sok asszony akad a világon, a ki külsejében hasonlít az én hősnőmhöz. Biztosíthatom, asszonyom, hogy nem is gondolhattam önre, mert hiszen létezéséről nem is volt tudomásom.

— Ugy Isten ujját kell látnom e dologban. Vagy talán telepátia van közöttünk. Hallgasson végig: Sorsom hasonlatos az ön hősnője sorsához. A boldogtalan házasság minden gyötrelmeit át-szenvedtem, épen úgy, mint ő. En is éreztem a férj vad nyersségét, türtem örült szerelemföltésének kitöréseit s borzalommal láttam, miképen adja magát a mértéktelen ivásnak. Szökni akartam tőle, ugy, mint az ön hősnője s nem volt bátorságom a szökésre. Az ön hősnőjében is a bátorság hiányzott.

— A dolog nem olyan különös, mint ön gondolja. Az ilyesmi gyakran megcsik az életben.

— Ne szakitson félbe. Férjem durva, állatias szenvedélyű ember volt, de nem ütött meg soha. Azon a napon, a melyen az ön regényében azt olvastam, hogy a férj hajánál fogva huzrolja feleségét a szobákon keresztül, a férjem ugyanezt cselekedte meg velem.

— De asszonyom, ez is inkább szomorú, mint csodálatos. Sajnos, még mindig vannak férfiak, akik nem rettennek

nak, ő Miklós Gyulát macedoniai Fülöpnek és Pulszky Károlyt Catilinának nézte? Mivel hogy Kasits Péterben a haza megmentőjét fődözte föl s a honvédelmi miniszterium ezüst kanalai ellen intézett rohamával a Camarilla bástyáját vélte ledönthetni? Hallott már ő olyan nagy emberről, aki kályhafütői ellenörködéssel és kanalas gémkedéssel csinált magának helyet a nemzet pantheonjában?

Hallott valaha valaki a Kossuth Lajos szájából egy-egy kályhalyukban szemlét tartó beszédet? vagy látott-e a Deák Ferencz szájából olyan ezüst kanalakat hullni ki, melyeket azért szedett magába, hogy a halhatatlanság asztalát szolgálai minőségben fölszervirozhassa hátha valamelyik szeglete mellett meghúzódhatnék ő is.

Nem vette észre, hogy még a mai magyar ellenzék komolyabbjai is távol tartották magukat ezektől a kiesinyes kötelőködésektől és minden áron feltűnni akaró öklelőzésektől, míg végre aztán sikerült neki a kinpadon össze-vissza vértzett holmik közül egy olyat rántani elő, mely országosnak lett fölismerve.

Bezeg, hogy ugráltak fel mindjárt Apponyi és Kossuth Ferencz, látni lehetett rajtuk, mennyire kapnak az alkalmon, hogy ők is szóhoz juthatnak már, hogy az Ugron beszédgarmadáit közt rést találva, ők is hangot adhatnak egy oly témához, melyhez hozzá szólhatnak méltóságuk megalázása nélkül és agítáhatnak a kormány ellen: mivelhogy a magyar ellenzék hazafiság más egyébből nem áll.

Förmedvényezett pedig Ugron két óráig; tiltakozott Apponyi és Kossuth Ferencz a magyar szabadság nevében azért, mert Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, katonai szempontból nem

igen tartotta helyénvalónak a nagyheti előadást a honvédtisztek szemei előtt. — Krisztust Istennek tartották, de az irgalmatlan méltatlankodással, melylyel elhalmozták, annyira megalázták az őt előbb imádással körülvevő népet, hogy maga a nép kiáltotta rá a „feszítsd meg“-et. Hát hogy katonai szempontból, a honvédelmi miniszter megaláztatását ezéző ily előadás hasznos-e arra, hogy a tisztekben a megkívántató fegyelmi és a felebbvaló iránt annyira szükséges tiszteleti érzést nevelje? Ennek a magyarázatához kommentár nem kell.

Egészen más az, mikor az ember egy szindarabot olvas, vagy a szinpadon látja maga előtt. Hiszen ha más nem volna, nem menne színházba senki. És egészen más az, ha az Ugron hatására számító förmedvényét öklörázások és orditozások, kacagások, helyeslések és tapsolások közt előadatra látom, avagy a maga összeféreltségében, formaitatlanságában s mármár a boszantásig menő unalmas ismétléseivel s botrányt hajhászó öklörködéseivel olvasom.

Mindig csak Ugron, mindig csak Ugron a papíron, és mindig csak Ugron. Mindig csak vastag étel és mindig csak vastag étel. Még ha egy Kossuth Lajos találna is föl unostig, hacsak a „spájz-czetlin“ megpillantása is az ember, futna tőle: de egészen más az, mikor az ország-házba egyszer-máskor vetődnek be, ott látom ágoskodni Ugront, hallom fenyegetőzni még Sima Ferenczet is, és a mint egyik-másik képviselő honvéd, az ő immunitási jogánál fogva úgy beszél a miniszterrel, mint egy cseléddel. És ott látom a minisztert izgatottságtól halványan, a mint alkotmányos életünk kötelmei szerint a sértéseket nyeli és zsebre rakja s mint rettentetlen katona, a ki félelmet

nem ismer, az erkölcsi arczulesapásokat, inzultusokat kínos vonaglások közt türi. Miért? Mert bizalmasa a királynak!

Hát hogy ez egy katonatisztre mily hatással lehet? Azt még elképzelni is igen bajos. Vagy fellázad a vér azok ellen, a kik egy katonával, egy a hazát nem szóval, hanem életével és fegyverével védeni köteles, szeplőtlen jellemű emberrel, mert a Felsőnek bizalmasa, így bännak; vagy azt mondja: hát egy ilyen hazaáruló ember rendelkezik én felettem?

Hogy sem az egyik, sem a másik benyomás nem szükséges, az bizonyos! Hogy az a krokodilus sirás, melylyel a képviselő Máriusok könyveket a honvédség romjai felett ama ravasz számítással hullatják, hogy a honvédség érzelmeit fenhatósága ellen ingereljék, a szélsőbal részére pedig lekötölezzék? Hát hogy ezek a krokodilus sirások a honvéd tisztakar szemei előtt produkáltassanak? Katonai szempontból egy teljesen perhorreskálandó lehetőség.

Szerencsére nem is egészen az ellenzék kezében van a honvédség feletti intézkedés joga és a fegyelmi kérdések forumát nem is egészen ő képviseli. A honvédelmi miniszter szerencsére nem az ellenzéknek, hanem a parlamentnek felelős s ha épen kedve kerekednék a parlamentnek, hogy fegyelmi kérdésekbe is beavatkozzék, a honvédelmi miniszter a fegyelemben vágó oly intézkedéseket, melyekért a felelősség őt terheli, mindig tehet.

— **Választási visszaélések.** Az ellenzék urak a legutóbbi pótválasztások alkalmával oly módon adták az erkölcsbirákat, mely már-már megfoghatatlan lett. Nyit-rát, Stomfát, és a többieket oly gyakran állították ellenzék világitásban az ország

vissza a legszégényletesebbtől s bántalmazták a szerencsétlen nőt.

— Mondhatom önnek, hogy mindaz a bűn és gyalázatosság, melylyel ön hösnőjének a férjét fölruházta, lassankint az férjében is fölszínre került. És végig-szenvedtem mindazokat a kinokat, fájdalmakat, melyeket az ön hösnője végig-szenvedett. Mártir voltam, mint ő . . . S jól tudtam, hogy mindaz, amit az egyik napon az ön regényének folytatásában olvasok, másnap szószerinti valóságban velem fog megtörténni. Tudtam . . .

— De asszonyom, ez valósággal örület.

— Lehetséges. Talán az ön hösnője meg fog örülni. Önnek tudnia kell. Nem mondaná meg előre? Az ön csodálatos elbeszélése, melyben oly remekül van megfestve az ön szomorú sorsom, ez az elbeszélés fordulópontjára érkezett. Nem tudok várni holnapig. Mondja meg, uram, miképen szabadulhatok meg, hogy föl ne fődözzék bűnömöt?

— Bűnét? Az Istenért! Csak nem akarja azt mondani, hogy az örületől elragadva, meggyilkolta a férjét?

— Csöndesebben, kérem, csöndesebben. Megtörtént.

— Ön megrémit. Engedje meg, hogy beszéltsam a szolgát. Majd elkíséri önt. Ne foglalozzék tovább ez agyrémekkel. Menjen orvoshoz, keressen gyógyulást.

— Ön nem hisz szavaimnak? S mégis kell, hogy végighallgasson. Igaz, a mit elbeszéltem. Igaz, szóról-szóra igaz.

— Meggyilkolta a férjét? Mikor? Miért?

— Miért? Miért gyilkolt az ön hösnője? Ezer mentséget talált ön arra, hogy hösnőjét tisztázza a világ előtt; találjon mentséget az ön számomra is. Könyörületet, uram, könyörületet. Hónapon keresztül türtem, kinlódttam s úgy cselekedtem, mint az ön hösnője. Oh mily csodálatos az ön regénye! Mily igaz és mily leleményes ön!

— Uram Istenem, azt hiszem, hogy meg kell gondolnom. Hiszen ez iszonyatos! Magyarázza meg, mit cselekedett?

— Ah, ön haragszik rám, a helyett, hogy sajnálna. Hiszen nem tettem egyebet, mint az ön hösnője. Uljön közelébb hozzám, hadd sugjam a fülébe. Ugy követtem el a gyilkosságot, a hogy ön leírta, azon a módon. Mindeddig senki sem tud róla. Semmit sem gyanítanak.

— Hogyan? Ön is a gázt használta fel bűnös tettéhez?

— Ah, kitűnő gondolat volt öntől. Férjem betegen feküdt. Én a szomszédos szobában aludtam. Tudja, hogy mennyit szenvedtem férjemtől. Végre az ön türelmem is megszakadt, egészen úgy, mint az ön regényében történik. Azt mondta, hagyjam magára, majd ő lecsavarja a gázt, mihelyt elálmosodik. Ekkor ébredt bennem az elhatározás.

— Továb! Tovább!

— Kimentem a szobából. Félórával később férjem szobája sötét lett és szabá-

lyos lélekzetvételeből tudtam, hogy elaludt. Beosontam a szobába, kinyitottam a gázesapot, a gázt nem gyújtottam meg s aztán kilopóztam a szobából.

— Nagy Isten!

— Reggel férjem holtan feküdt az ágyában. A szolgálta és a szobaleány hallotta, hogy az elmúlt este férjem kiküldött a szobából és így mindenki azt hitte, hogy férjem részéről történt vigyázatlanság. Mindeddig szabad vagyok. Csak azt az egyet nem értem, miképen zárhatta be az ön hösnője az ajtót belülről. Hiszen a nő szobájába csak a férfi szobáján keresztül lehetett jutni. Különben mit törpölködtem ezen? A dolog sikerült s talán föl sem fődözik. Mind a mellett nem vagyok oly biztonságban, mint az ön hösnője. Aggodalmak gyötörnek. Ön ért engem, ugy-e?

— Hogyne! De hiszen ez vérfagyasztó.

— A temetés óta egyetlen nyugodt pillanatom sincsen. A fölfedezéstől való félelem szüntelenül kínos. Mondja meg, uram, mit tegyek?

— Nem tudom. Miért jött hozzám? Miért gyötör engem is e bűnvallomással?

— Kihez fordultam volna? Azért követtem el a bűntettet, mert az ön regénye rája vitt. Én vagyok az ön hösnője. Rávit a bűnre, mentsen meg hát e bűn következményeitől. Mentsen meg, mert félek, nagyon félek.

— Ön örjög!

— Lehet. Már mondtam önnek. De annyit tudok, hogy veszély fenyeget. Ment-

elé, a
kezet
hinni
más
kel é
kel f
maga
és át
eljár
heurj
minis
jával
ségi
urnak
hir, a
tási v
esére
ügym
az elj
eljár
még
az eg
kalm
Mint
letbe
tésere
Ó ma
meg a
talma
stb. F
felett
vagy
eljár
lasztó
derkő
getlen
szégy
tást k
komm
Alkos
egész
skand

nyuga
lapok
ügyész
nyét.
évekbe
hogy

sen me
Házás

radjon
Az

Feleség

csinál

csak z

valakiv

hangos

hiszem

forralok

várlak.

—

Az

szonyor

házat

—

téka m

—

kérem,

—

többé f

tudnám

párnák

arczot.

Ez

verő ké

fali-szek

elé, a választási atrocitásokat oly következetesen előhozták, hogy azt lehetett hinni, hogy ennek az országnak nincs más gondja, mint helyi választási ügyekkel és állítólagos választási visszaélésekkel foglalkozni. E mellett természetesen a magas állami érdeket használták ütőnek és átkozták a kormány alkotmányellenes eljárását. Gabriel von Ugron urnak a malheurje után, amely a k. k. Reichskriegsministerhez intézett németnyelvű Gesuchjával esett meg rajta, most a függetlenségi párt elnökének, Szederkényi Nándor urnak egy választási eljárásáról érkezik hír, amely eljárás még a magyar választási visszaélések történetében is szerencsére elszigetelten áll. Perczel Dezső belügyminiszter oda is szegezte rögtön ezt az eljárást és kijelentette, hogy hasonló eljárás a magyar választások történetében még nincsen feljegyezve. Szederkényi ur az egri képviselőtestületi választások alkalmával az egyik választási elnök volt. Mint választási elnök éppen abba a kerületbe küldette ki magát a választás vezetésére, amelyben ő maga volt a jelölt. Ő maga, tehát maga a jelölt ur vizsgálta meg a választási igazolványokat, meghatalmazásokat, mellékleteket, szavazatokat, stb. Es döntött a választók szavazatára felett oly kerületben, melyben vagy ő rá, vagy ő ellene szavaztak. Ez a példátlan eljárás szinte megszegyenítőleg hat a választókra és a megválasztottakra és Szederkényi ur egyik elvtársa, az egri függetlenségi párt alelnöke, Babocsay megszegyenítő okok miatt a reá esett választást köszönettel visszautasította. Minden kommentár nélkül közöljük az esetet. Alkossa meg magának véleményét az egész művelt világ a magyar ellenzék skandalizáló urai felől.

— Belföldi hírek. (Az állami főügyész nyugalmába vonulása.) Mint a pesti lapok írják, Kozma Sándor királyi főügyész beadta nyugdíjazása iránti kérvényét. Kozma egészségi állapota az utóbbi években gyenge volt, különösen azóta, hogy — ezelőtt két évvel — lábát törte.

sen meg! Segitsen rajtam! Hallga, léptek! Házas ember ön?

— Igen, a feleségem kopogtat. Maradjon csak nyugodtan.

Az író az ajtóhoz siet, hogy bezárja. Felesége a kuleslyukon keresztül beszél:

— Bejöhetek, szivecském? Mit csinálsz?

— Dolgozom, édesem. E pillanatban csak zavarnál.

— Ugy rémlett, mintha beszélgetnél valakivel.

— Jól hallottál. Csupa bolondságból hangosan beszélgettem hősnőmmel.

— Csakugyan mulatságos. De ugy hiszem, mára eleget is dolgoztál. Vízet forralok a teához. Tíz perc múlva elvárlak.

— Jövök mindjárt.

Azután az idegen hölgyhöz fordul:

— Feleségem eltávozott. Most, asszonyom, feltűnés nélkül elhagyhatja a házat... Siessen.

— Hova? Hova?

— Utazzék el! Külföldre!

— Nincs módomban. Férfjem hagyatéka még rendezetlen.

— Adok önnek kölcsön, csak arra kérem, hogy távozzék.

— Jól van, távozom. Hallani sem fog többé felőlem. Oh, csak azt az arcot tudnám elfeledni, azt a szemrehányó, párnák közé temetkező halovány, fáradt arcot.

— Ez utóbbi szavakat az asztalon heverő kéziratból olvasta, mialatt az író a fali-szekrényben keresgélt.

Nyilvánosan a múlt év január havában szerepelt legutoljára. Akkor volt ez, midőn a közvád a királlysértés miatt indított sajtópereket sorra elvesztette s végre maga Kozma jelent meg az ügyészi széken. Akkor mondta a védőnek e mély benyomást keltő szavakat: — Ön csak a vádlottat védi, de én a sajtószabadságot. — (Könyv a magyar zsidókról.) Zichy Herman gróf „Magyar zsidók a millenniumon“ czímmel igen érdekes könyvet ad ki. A könyvben annak bizonyítására szoritkozik, hogy a zsidóság jól magyarosodik, lelkesedéssel olvad be a nemzetbe és hogy antiszemitizmus, amely jogosulatlan volt, elmúlt. — (Népgyűlés az önálló vámtérület mellett.) Budapesten apr. 26-án nagy népgyűlést tartanak, amelyen az önálló vámtérületet követelik.

Egy fekete diploma története.

Debreczen, márczius 31.

Nem csodálkozom egy cseppet sem, ha az ugynevezett újságírók azon nézetüknek adnak kifejezést a nyomdafesték utján, hogy a meglepetések korát éljük.

Ezt megerősíthetem én is, kit váratlan szerencse ért a napokban, a mennyiben a *Sohse halunk* meg című temetkezési és viszonteltakarító egyesület f. hó 29-én éjjel 2 órakor tartott rendkívüli fontos rendkívüli közgyűlésében tiszteletbeli tagjává választott.

A fentisített egyesület azért tartotta éjjel után, az éj sötét leple alatt közgyűlést, mivel ez által is jelezni kívánta azt a sötét gyászt, melybe csakis a *Sohse halunk* meg című önt némi vigasztaló fényt és hangulatot.

A tiszteletbeli tagsági oklevelet, mely gyászkeret közt írja le szerzett érdemeimet — három tagu küldöttség hozta lakásomra tegnap éjjeli 12 órakor. A deputások okleikkel diskretil verték ajtómat és a halál nevében bebocsátatásért esdéltek.

Álmomból, melyben bácskai nábob voltam, felriadván, indiskretil pongyolában nyitottam ajtót a zord férfiaknak, kik a halál szol-

— Hallgasson, az Istenért, hallgasson. Ime ötven font. Mindaz, a mit nélkülözhetek.

— Oh, ön jó, nagyon jó. Köszönöm, ezerszer köszönöm.

— Ne sirjon, asszonyom. Engedje, hogy kikisérjem. Keressen megnyugvást s ne gyötrődjék a miatt, a min már segíteni úgy sem lehet. Ne higgye, hogy én is hibás vagyok az ön tettében, ez egészen hamis felfogás...

A villamos esengettyű hirtelen megszólal. Az író ajtót nyit. Idegen ur lép a szobába. Alig, hogy megpillantja a hölgyet, mosolyogni kezd s udvariasan nyújt felé egy pár kézre való bilincset.

— Hát mégis csak nyomára lertünk a galambocskának? Reggel óta hajszolom önt, édes lelkem. Háromszor is kisiklott a kezem közül. Hanem innen már nincs menekülés. Nyujtsa ide a kezecskéit, ezeket a gyűrűkhöz és karperecekhez szokott kezecskéket. Ugy látszik, itt is valami turpisságot követünk el. Mert meg kell mondanom, édes uram, hogy ez a bájos teremtés a zsebtolvajlástól kezdve mindenhez ért. A grófnét is úgy adja, hogy a legkitűnőbb színésznőt megszegyenitené. Öntől is pénzt esalt ki, uram? Adja csak ide azt a pénzt édesem! Önnek nem lesz szüksége reá, hiszen az állam gondoskodik önről. És most bocsánatot kérek, uram, a háborgatásért. Nevem Larkin Tamás, titkos rendőr. Menjünk asszonyom, menjünk, a kocsink és kisérötünk a kapu előtt vár reánk.

gálatában megfakult arccal léptek elém és egy közülök kivált szónok siri hangon a következőképen szólott:

Ünnepelt tagtárs Ur!

A halál társadalmának hü munkásai megjelentek Ön előtt, hogy tiszteletük mellett átnyujtsák Önnek ezen oklevelet, melyet csak érdekért osztogatunk. Ön, mint a sajtó munkása, rászolgált e megtiszteltetésre, mert szinte temetkezéssel foglalkozik. Ön ugyanis a papirkosárba temet naponkint és míg mi csak a halottakat takarítjuk el, addig Ön a *halhatatlanokat* is elhantolja és milliók reményeit semmisíti meg, midőn a kéziratok egész légióját sirba temeti. Éljen a halál eszméje és éljen Ön uram sokáig, ezt kívánjuk.

A sötét ruháju és még sötétebb tekintetű marczona alakok szónoka ezután átnyujtotta a fekete oklevelet, melyet szintén a helyzethez és körülményekhez illő sötét arccal vettem át, biztosítva éjjeli vendégeimet, hogy hosszú életemre vonatkozó jókívánásaikkal élni fogok, mit ők fájdalmasan sötét arccal vettek tudomásul.

Ósi magyar szokás szerint megkínáltam vendégeimet egy kis nedűvel, mely a kisüstön fölt névre hallgat, ők azonban tiltakozólag kijelentették, hogy csakis állásukhoz illő fekete liquidumot vesznek magukhoz.

Ez a félhivatalos kijelentés egy pillanatra megdöbentett, mert nem tudtam, hogy vajjon fekete tintával, vagy fekete kávéval kínáljam-e meg italom-megvető vendégeimet?

Habozásomból a deputáció vezetője riasztott fel, a mennyiben az éj sötétjéhez illő sötét hangon így rivallt rám:

— Ön habozik!

— Igen, én habozom, mondám szerényen.

Mi pedig sohasem habozunk és előttünk se habozik senki, mondá ő. Mi előttünk még a halál is kapitulál. És ez a habozás Önre nézve szégyen. Tudja meg uram, hogy Ön nem méltó arra, hogy tagja legyen a mi virágzó egyesületünknek. Miért is adja vissza a diplomát, mert mi távozzunk.

És én a fekete okmányt átadtam és ők oly sötéten, mint jöttek, oly sötéten el is mentek. A lépeső aljáról még egyszer visszafordultak és kijelentették, hogy legközelebb nappal jönnek, de nem oklevéllel, hanem a *Szent-Mihály lovával*.

Azóta mélyen megsüvegelem e sötét foglalkozásu férfiakat, kik minden áron belém akarnak kötni és velem szeretnének foglalkozni. Mert bizony én megvallom, hogy még nem akarok meghalni.

A magyar faj terjeszkedése és nemzeti konszolidációjuk.

— Beksics G. új könyve. —

Beksics Gusztáv nagybecsű brosuráinak száma újra szaporodott egygyel. „A magyar faj terjeszkedése és nemzeti konszolidációjuk stb.“ című munkája, mely szombaton jelent meg az Atheneum kiadásában, országszerte nagy és méltó feltűnést fog kelteni.

Beksics könyve eredeti felfogással, szellemesen foglalkozik a magyar faj terjeszkedésével; a fajukban rejlő hatalmas erővel, a melyek, ha szabadon bontakoznak ki: a nemzet jövője, állami és nemzeti megerősödése, az idők végzetéig biztosítva van.

Beksics azonban illetékes statisztikai adatok alapján konstatálja, hogy a magyar faj terjeszkedésében aggasztó jelenségek mutatkoznak. A magyarság által legsűrűbben lakott 25 vármegyében a születések száma néhány év óta apad.

Meggyőzően bizonyítja be Beksics, hogy ez az elszomorító jelenség nem egészen függ össze a mezőgazdasági válság

gal, mert a magyar faj terjeszkedésének legfőbb gátja a mi helytelen birtokviszonyainkban rejlik. A latifundiumok gátolják a magyar faji erőket diadalmas kifejlődésükben. Oroszországot kivéve, sehol Európában nincs aránylag oly sok nagybirtok, mint nálunk.

E nagy birtoktestek felbontását, — természetesen békés uton, a tulajdonosok beleegyezésével — Beksics találóan „nemzetmentő” munkának nevezi.

Gyönyörűen fejt ki aztán, hogy a latifundiumoknak a Dráván túl, továbbá Erdélyben, a Felsővidéken kellene terjeszkedniök. Ezzel kettős nemzeti cél éretnek el. Az egyik az, hogy a felszabadult roppant birtoktestek a magyar paraszt kezébe jutnának. Megszünnék mindjárt a kivándorlás s a magyar faj mérhetetlenül elszaporodnék.

A másik nemzeti eredmény abban állana, hogy a nemzeti vidékeken terjeszkedő nagybirtok biztosítaná az elszórt magyar tömbök fenmaradását, sőt megerősödését is.

Beksics arról igyekszik meggyőzni a közvéleményt, hogy nemzeti megerősödésünk s maga a nemzeti állam, főképp az által érhető el, ha fajtánk szaporodási arányai, a birtokviszonyok átalakításával, fentartani, sőt követelni tudjuk.

Beksics szenzációs könyve tele van szebbnél szebb gondolattal. Valóban nem tudjuk, az okoskodás mélységét dicsérjük-e benne, vagy a ragyogó irályt, mely munkájának az irodalmi érték nemes zománcczát kölcsönzi, annak kiváló politikai becsé mellett.

S z i n h á z.

* **Komjáthy színtársulata.** Volt alkalmunk futólag pillantást vetni arra az ivre, melyen Komjáthy János a debreczeni színház új igazgatója, az októberben kezdődő színtársulati névsorát tegnap a polgári mesteri hivatalhoz beterjesztette. Mielőtt a legilletékesebb fórum, a színügyi bizottság bírálata alá venné a névsort, helyén valónak, találjuk idevonatkozólag néhány megjegyzést tenni. Nem tudni mi okból és honnan — néhány hét előtt roszakaratu híresztelések keltek szárnyra, hogy Komjáthy megbánta pályázatát a debreczeni színházra s attól mindenáron szabadulni óhajtott. Közelebb, mikor Szalay Gyula a, kitűnő költő a „Győri Hírlap” f. szerkesztője Debreczenben járt, ráfogták — valószínűleg ismét abban a kis, de elszánt körben — hogy Komjáthynak azon megbízásával jött, miszerint a színházat még pár ezer forint ráfizetéssel is Tiszainak visszaajánlja. Egyik, különben derék laptársunk, ha nem is adott hitelt teljesen a maliciozus híreknek, de a színház érdekeit féltve, időelőtti és — sajnálattal kell konstatálni — bántó közleményekkel támadta a legjóravalóbb magyar színgazgatók egyikét, kinek ugy színészi, mint igazgatói működéséről a legmelegebb elismerés hangján szól a győri, valamint a soproni közönség s mind a két tekintélyes város sajtója. És Komjáthy mit tehetett a korai vádakkal szemben, egyszerűen azt, hogy illetékes helyen jelentette, miszerint esze ágába sincs egyelőre sem a pályázatot megbánni, sem valami kibuvót keresni. A mire igen természetesen nem is volt semmi oka. Most hogy a virágvasárnap előtti hétfőre nem küldötte be pontosan a névsort, újra suttogott az a bizonyos jóakarát. Lám, már a szerződés első pontját se tartja be. Szegény Komjáthy pedig majd megöszült az utolsó napok alatt a sok elfoglaltsága miatt, mert kötelessége és ambíciója nem engedte, hogy bárhonnan való távozása alkalmával is az ottani közönség negligálásával vádolható legyen. Vendégszereplések voltak nála, éppen

akkor Jászai Mari s ugyanakkor volt elfoglalva az előkészületekkel, hogy társulatával Szombathelyre utazzék, ahova már az innen hozzászerződött tagok is mennek. Legszebb válasz volt minden szóbeszédre az a névsor, melyet már a múlt héten postára tett s tegnapelőtt Debreczenbe érkezett. Mig itt-ott a valószínűleg érdekelt türelmetlenség piszkálgatta a derék direktor félben lévő dolgait, az alatt ő nagy buzgalommal, lelkes egyszerűséggel járt utána, hogy olyan névsort állíthasson össze, mely méltó legyen Debreczenhez és az ő jó hírnevéhez. A legjobb színtársulatokat kereste meg, hogy a legjobb erőket onnan megszerezze és sikerrel. Hogy többet ne említsünk és biztosan tudjuk, hogy a névsorban vannak, a pécsi színtársulattól most bucsúztatta az ottani közönség lelkes ovációk között *Follinusz Aurélt, Kaposi Józst, Sz. Nagy Imrét*, mindegyiket külön méltatták a lapok, mint legjobbjaikat a társulatnak. A saját társulatából megtartotta a legkiválóbbakat, a debreczeniből is magához kötötte azokat, akiket szeret az itteni publikum s egyáltalában úgy állította össze az előadó személyzetet, hogy a névsornak megpillantásakor egyszerre kiviláglik az igazgató nemés ambíciója és az az intenció, miszerint a társulatot nem slendrián produkeciókra, hanem igazi művészi előadásokra szervezte, a melyet a debreczeni közönség meg is kívánhat. Ilyen direktort nem elriasztani, de támogatni kell nehéz feladatban.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A kvóta.

Budapest, márczius 31. Bécsből jelentik, hogy a kvóta-bizottság a kvótát Ausztria részére 56.84 százalék, Magyarországra nézve pedig 43.16% arányban javasolja megállapíttatni.

Vérengző kocsis.

Budapest, márczius 31. Ungvárott Schwartz Abrahám birtokost a kocsisa életveszélyesen megsebesítette. A merénylet elfogták.

Szerencsétlenül járt halászok.

Budapest, márczius 31. Pétervárról sürgönyzik, hogy Lawen szigetnél a vihar elszakított egy jégmezőt, a melyen huszonhat halász volt. Az életveszélyben lévők megmentésére gőzhajót küldtek ki.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igazgató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokou d. e. 10—12-ig. d. u. 3—6-ig.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbírószobai kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Bőcsy-egyesület „Offha”-a. Keresk. akadémia palotájában.

Famunkafelállítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Április 6. A munkás dalegylet dalestélye a Margit-fürdő disztermében.

Május 16. Nyomdászok tavaszi mulatsága a Margit-fürdő összes helyiségekben.

Előfizetési felhívás.

Az 1896-ik év második évfolyamának közeledtével felhívjuk olvasóink szives figyelmét lapunk eddigi előfizetésének megújítására.

Programmunk ezentul is a régi marad, mert erős meggyőződésé kövült bennünk az a tudat, hogy a jövő a szabadelvű eszméké. E meggyőződésünkből kifolyólag egy pillanatra sem habozunk továbbra is azon az uton haladni, melyet huszonkét évvel ezelőtt haladásunk és elveink győzelmi irányánál megjelöltünk.

Szellemi és anyagi erőben gazdag városunk érdekeit is szeretettel fogjuk szolgálni ezentul is. Egy mozzanat sem fogja kikerülni figyelmünket és hűségese odaadást fogunk tanúsítani minden oly kérdésben, mely széppé, nagygyá és virágzóvá akarja tenni az Alföld eme őszerejű metropolisát.

A Debreczeni Ellenőr komoly és megbízható hírlapírás organuma lesz a jövőben is és tiszteletben fogja tartani művelt olvasóközönségének irodalmi jó ízlését. Zsurnalisztikai verével s a mások nézeteinek, politikai hitvallásának tiszteletben tartásával fogjuk írni lapunkat úgy, hogy az szívesen látott és nélkülözhetetlen jó barátjává váljék m. t. olvasóinknak.

Ez a mi nyiltan bevallott törekvésünk s m. t. olvasóink felénk és működésünk felé irányuló bizalma lesz fáradozásunk legbecse sebb jutalma és dicsőségünk.

A Debreczeni Ellenőr szerkesztősége.

Kérelem.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius hó végével lejárt, hogy a megfelelő összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap rendes szétküldése megzavartassék, mert ezentul csak azoknak küldjük lapunkat, kik egy bizonyos tetszés szerinti időre előre fizettek.

Hátralékos előfizetőinket is kérjük, hogy eddigi hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek, mert eltekintve attól, hogy a lap további küldését f. évi április hó elején megszüntetjük, a hátralékos összeg behajtására nézve fentartjuk magunknak a további eljárást.

Egy napilap előállítása és fentartása olyan óriási költséggel jár, hogy ezen költségek fedezése czéljából csakis rendes előfizetőinkkel számolhatunk.

A kiadóhivatal.

— **Nagyheti isteni tiszteletek.** A római katolikus templomban szerdán megkezdődő nagyheti istentiszteletek sorrendje a következő: Szerdán d. u. 3 órakor: gyászszolozsma Jeremiás siralmaival (lamentáció) a szolozsma végén az 50-ik zsolt. (Miserere.) **Nagy-csütörtökön:** reggeli 9 órakor nagy-mise, mely alatt közös szt. áldozás. A legméltóságosabb oltárszentség átvittele. — Délután: 3 órakor gyászszolozsma, mint szerdán. **Nagy-pénteken:** reggeli 9 órakor kezdődik az isteni tisztelet; passio; a szent kereszt imádása; csonka mise; koporsóbatétel. Szentbeszéd. D. u. 3 órakor: gyászszolozsma, mint szerdán. D. u. fél 6 órakor

közajátosság. Este: 7 órákor a legméltóságosabb oltáriszentség betétele. Nagyszombat: Reggeli 6 órákor a legméltóságosabb oltári szentség kitétele. Reggel 7 órákor: tűzszentelés, a husvét gyertya megáldása, keresztutszentelés; utána 9 órákor nagymise, délután 5 órákor énekes zsolozsma, feltámadási ünnepély és körmenet. — Az ágost. hitv. ev. templomban: Nagypénteken d. e. 10 órákor passió, utána urvacso; d. u. 3 órákor ima. Husvét első napján d. e. 10 órákor ünnepi beszéd és urvacso; délután 3 órákor beszéd. Husvét második napján d. e. 10 órákor ünnepi beszéd és urvacso; d. u. 3 órákor ima. Az isteni tiszteleteket Materny Lajos lelkész végzi.

— **Debreczen új papja.** Mitrovics Gyula a napokban bucsuzott el ottani theologiai tanári katedrójáról. Volt tanítványai ez alkalommal nagy fáklyászenét rendeztek tiszteletére, melyen részt vett az egész főiskolai ifjuság. A diákbanda hozta a szebbnél-szebb magyar nótákat, majd Putnok Pál IV. éves theologus lelkész bucsubeszédét mondott az ifjuság nevében. Mitrovics válaszában az eszmék kultuszát, az Isten, haza és egyház önzetlen szeretetét kötötte az ifjú lelkére. Tanártársai nagy bucsulakomát rendeznek tiszteletére, melyen Sárospatak és környéke intelligenciája is részt vesz. Itt fogják átadni neki a tanári kar nagy díszemlékalbumát. — Debreczeni első beköszöntő beszédét ápril 12-én fogja megtartani a nagytemplomban, mely iránt már is nagy az érdeklődés. Mitrovics április 8-án érkezik Debreczenbe.

— **Esküvő.** Tóth József, a Nagyvárad derék és jeles tehetségű munkatársa tegnap délután 3 órákor esküdt örök hűséget az olasz református templomban a bájos és kedves Csáky Viola kisaszonynak, Csáky József városi számtiszt leányának. Az ifjú párhoz Csek Máté intézett poetikus szép beszédet. Az esküvőt nászszakoma követte.

— **Egyházi bizottságok ülése.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága április 2-dikán d. e. 9 órákor, iskolaszéke pedig ugyanazon nap d. u. 3 órákor ülést tart.

— **Ezredéves emlék Tiszafüreden.** Ezeréves fenállásunk dicsőséges ünnepségei alatt a nemzet figyelme és érdeklődése a központi ünnepségeken kívül az ország ama pontjai felé fog fordulni, a hol a honfoglalás egyes kiváló eseményei játszódtak le. E helyek közé tartozik Tiszafüred is, a hol — mint Tariczky Endre odaváló plébános kimutatta — Tas és Szabolcs vezérek vonultak és táboroztak. E nevezetes hely emlékkövel megjelölésére már régóta indult meg mozgalom Tiszafüreden. A mozgalomnak lelke és szerzője szintén Tariczky Endre. A tiszafüredi ezredéves ünnepet rendező bizottság legközelebbi ülésében Tariczky Endre előadta, hogy az ezredéves ünnepély méltó, nemcsak a közvetlen érdekelt úgy Karczagot, Madarast, Szent-Imrét, Igar, Egyeket, Csegét, Dorogmát, magát Debreczen város határát magába foglaló nagy vidék, de az egész ország támogatására és lelkesedésére. Mert az ünnep tárgya annak a történelmi nagy mozzanatnak, hogy ama nagy vidéken és épen Tiszafüreden az ezeréves kezdete és vége kezdet fog; ott vonulván át és táborozván Tas és Szabolcs honfoglaló őseink vitéz seregökkel, míg az ezer esztendő végén, 1849. tavaszán onnan indult ki a magyar hadsereg a hatvani, a bicskei, isaszegi, nagy-sarlói, váci és komáromi diadalaira, a melyeknek utolsója Budavár bevétel volt. A zivataros múlt emlékei mellett felkarolja ez az ünnepély az utolsó évtizedek béke-kessége alatt örvendetesen megindult mű-

velődési munka eredményeinek megünneplését is, a tiszafüredi muzeumnak és könyvtárnak, Füred új városházának, a karczag-füredi vasutak megnyitását és Kis Pál tábornok emlékének leleplezését is. **Ezredéves emlékül egy obeliszk** állíttatik Tiszafüreden, tetején a Turul-madárral, a mely hasonlóan a rómaiak sasához, most már nemcsak hadijelvény, de hirdetője egyszersmind a művelődés haladásának is. Az oszlop magasságának, formájának, feliratainak meghatározására, helyének kijelölésére, az ünnepély programjának elkészítésére rendező bizottság küldetik ki, mely az újabb pénzügytést is előmozdítja. Az emlékoszlop minél magasabb helyen s dombon fog emelkedni, mely dombhoz föld szállítására Karczag, Madaras, Szent-Imre, Igar, Ors, N.-Iván, Szöllös, Örvény, Dorogma, Debreczen, Egyek, Csege, melyek határain Tas és Szabolcs vezérek átvonultak és táboroztak, valamint Hatvan, Bicske, Isaszeg, Nagysarló, Vác, Komárom, Buda, melyeknél a T.-Füredről kiindult hadsereg fényes diadalait vívta, lesznek fölkerve. Elhatározták végre, tekintettel az ünnepély országra szóló fontosságára, oszlopunknak és ünnepélyünknek az országos segélyvel felállítandó oszlopok s országos ünnepélyek sorába való felvételének ki-
eszközését.

— **A miniszter az államhivatalnokoknak.** A kereskedelemügyi miniszter az államhivatalnokokat közelről érdeklő, rendkívül fontos leiratot intézett gróf Dégenfeld József főispánhoz. A leiratban a miniszter azon határozatról értesíti a főispánt, hogy az összes államhivatalnokok mostantól kezdve **féláron állandó, arcképpel ellátott vasuti jegyet kapnak**, amely érvényes lesz Magyarország összes vasutvonalaira. E kedvezmények adásában a miniszter még tovább is megy, amennyiben az államhivatalnokok családtagjainak idő-ről-időre szintén ad kedvezményes jegyeket. Ha egy államhivatalnok átköltözködik egyik városból a másikba, részalitmányánál 50 százalék kedvezményt élvez. Tagadhatatlan dolog, hogy a magyar állam hivatalnokainak a millennium évében ennél kellemesebb meglepetést nem szerezhetett a kormány.

— **A kereskedő ifjak dalestélyét** rendező bizottság figyelmezteti a közönséget, hogy a holnap esti dalestélyre a régi pártoló jegyek még érvényesek. A dalestély műsora a következő: 1. „Őseink emléke“ Huber-től. 2. „Beteg leány“ Egressy-től. 3. „Népdal“ (Huzzad cigány) Szentirmay-tól. 4. „Tihanyi echóhoz“, férfi-karra alkalmazta Mácsay. 5. „Népdal“ (Nyisd ki rózsám) Zimay-tól. Belépti-díj személyenkint 1 frt. — Család-jegy 2 frt. Kezdeté 8 $\frac{1}{2}$ órákor.

— **A debreczeni főiskola millenáris ünnepése.** A debreczeni főiskola ezredéves ünnepelésének programját közelebbi gyűlésében megállapította a főiskola tanári kara. Az ünnepély, melyen a főiskola minden tanszaka részt vesz, május 9-én d. e. fog megtartatni a nagytemplomban. Imádsággal fog kezdődni, amelyet Csiky Lajos theologiai akadémiai tanár mond. Azután Géresi Kálmán tart ünnepi beszédet, a mely után két felsőbb tanuló hazafias költeményt szaval. Délután pedig majális lesz a Nagyerdőn.

— **Hymen.** Ujfalussy Zoltán Szabolcs-és Hajdumegyék járási főerdésze mult vasárnap váltott jegyet **Sztárek Margit** kisasszonynyal, Sztárek Ferencz nyiregyházi rendőrfőkapitány kedves leányával.

— **Vidéki házak adómentessége.** Érdekes felirat érkezett támogatás végett Debreczen város közönségéhez Győr város közgyűlésétől. A kormányhoz és az országgyűlés képviselőházához intézett győri felirat a vidéki házak adómentességéről alkotott törvényolyértelmű módosítását kéri, hogy új épületekre és toldalékokra 20 évi, lerombolt ház felépítésére 18 évi új városrészekre pedig 20 évi állami ház, adómentesség engedélyeztessék. A feliratot a város április havi közgyűlésén tárgyalják.

— **Az ügyvédség az ezredéves kiállításon.** A magyarországi ügyvédi kamarák elhatározták, hogy az ügyvédségre vonatkozó okmányokat és emlékeket összegyűjtik és az ezredéves kiállítás igazságügyi csoportjában kiállítják. E csoport rendezésével a budapesti kamara bizatott meg, amely ma kérte fel Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert, hogy a város közlevéltárában található és az ügyvédségre vonatkozó régi statutumokat, melyek a XVII. századból származnak, küldje fel a kiállításra. — E statutumok azonban már fenn vannak a kiállítás történelmi főcsoportjában.

— **Lovak kihajtása a Hortobágyra.** Szépen zöldel már a mező a Hortobágyon. Vasárnap is áldásos eső öntözte meg a pusztát. Holnap megkezdődik a jószágok kihajtása. Minthogy minden darab lovat külön megvizsgál az állatorvos, figyelmeztetjük a gazdákat, hogy a lovak a hortobágyi hidon nem hajthatók csapatosan keresztül a hidon, hanem féken vezetendők át a folyón teli legelőre.

— **Jankó János meghalt.** A ki a magyar humornak — képből — nagy időközön át és nagy időkre a legkiválóbb képviselője volt és annyi száz, meg száz embert adott át a maradandóságnak, Jankó János, a híres karrikatura-festő, vasárnap hajnalban elhunyt. Valóságos festő-humorista volt; az ő karrikaturáiban volt valami sajátos eredeti, — valami kiválóan jellemző, a mi néha szinte művészi becsület adott neki. Kötőművész volt: a mihez más kollegájának esetre, festőkre, szinte volt szüksége, ő megeselekedte egy szál írónnal. Mindig átértette azt, a mit csinált és akárhányszor megesegett, hogy ő maga adta a szerkesztőknek a témát is, melyet megfestett. Elcslapi képeinek száma 50-60 ezerre megy; de vannak a népeletből vett egyéb genréképei is, a melyek erős művészetéről tesznek tanúságot. Hatvankét éves volt 1833-ban Tótkomlóson született. Szarvason, Eperjesen és Bécsben tanult. A hazai élclapok számára 1860. óta dolgozott egész a legújabb időig, a mikor a betegség kiűtötte kezéből a teremő — írót. Tegnap d. u. temették el nagy részvét mellett. Ravatlat, melyet teljesen ellepett a család és a barátok koszorúja, egész nap sűrűen látogatták. A temetésen nagy számmal jelentek meg az elhunyt barátai és tisztelői a társasélet, továbbá az írói és művészi világ köréből. A gyászszertartást Horváth Sándor ág. ev. lelkész végezte. Tótkomlós község, Jankó János szülőhelye, a község házára kitzte a gyászlobogót és elhatározták, hogy emléktáblával jelöli meg az elhunyt szülőházát.

— **Nyilvános nyugtató és köszönet.** Az építő iparos tanonczok vizsgái ösztöndíjának gyarapításához Horváth és Biczó építőmester urak 10 frttal járultak. Fogadják kegyes adományukért az iparos tanoncz-iskolai bizottság és a jutalmazandó építő iparos tanonczok nevében hálás köszönetemet. Dóczy Gedeon, ip. tanoncz-iskolai igazgató.

— **Lapunk helybeli előfizetői** mai számunkkal kapják kézhez a kiadóhivatal ajándékát: az április havi jegyzék-naplót.

— **A vármegye banderluma.** Hajdúvármegye diszbandériumának szervezési, munkálatait teljesen befejezték s az eredetileg tervezett szám megnövekedett, a mennyiben nem hatan, hanem heten vesznek

részt a banderiumban, névszerint Szöllőssy János tisztii főügyész zászlótartó, gróf Dégenfeld Pál szolgabíró, Nagy Kálmán (Nánás), Fogthü János (Szoboszló), id. Sívágó Gábor, (Böszörmény), Nábráczky István (Nádudvar) és Venczely Mihály (Nádudvar). Ugy a megyei, mint a debreczeni banderisták már legközelebb megkezdik gyakorlataikat.

— Az építő iparosok tanfolyama.

A város áldozatkészségével teremtették meg a múlt évben az építő iparosok tanfolyamát. A tanfolyam múlt pénteken végezte be az idei működését. Este hat órakor kezdődött az öt osztály vizsgálat s nyolcz óra után ért véget. A vizsgálaton jelen voltak a városi hatóság képviselőiben: Körner Adolf tanácsnok, Stahl Géza főmérnök. Ezekon kívül ott voltak Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő, Serli Ede az „Iparos-kör“ elnöke, Stern Győző bizottsági elnök, Dóczy Gedeon az iparos iskola elnöke, Stegmüller Árpád építész-mérnök, Biczó Gyula, Schneider János építőmesterek. Dóczy Gedeon s Stern Győző rövid megnyitó beszéde után kezdetét vették az elméleti vizsgálatok. A jelen voltak a legnagyobb előismeréssel nyilatkoztak a tanulók kiképzéséről s ösmereteikről. Különösen kitűnt a III. osztály, melynek Vántsa György volt a tanára, kinek szintén köszönetet mondtak lelkes, odaadó működéséért. Vasárnap a szakrajzokból tartották meg a vizsgálatokat s a bizottság Kováliczky Antal és Vántsa György szakrajzairól dicsérőleg nyilatkozott.

— A kereskedő ifjak önképző egyesülete

f. hó 29-én délután tartotta meg *Sesztina* Jenő elnöke alatt rendes évi közgyűlését. — A közgyűlésen nagy számban megjelent tagok határozatképességének konstataciója után f. l. olvastatott a zárszámadás és az évi jelentés. A tisztújítás a következő eredménnyel történt meg: Elnök lett *Sesztina Jenő* egyhangulag. Alelnök: *Bárdos Géza*. Titkár: *Winkler Márton*. Pénztárnok: *Hochfelder Jakab*. I-ső jegyző: *Váray József*. II-od jegyző: *Barra Gyula*. I-ső könyvtárnok *Kubinyi Béla*. II-od könyvtárnok: *Nuridsán Gábor*. Háznagy: *Várady István*. Jogtanácsos dr. *Benedek János*. A választmányba: *Bornyász József*, *Donogán István*, *Bezler Gyula*, *Buzágh János*, *Faller Gyula*, *Magesiny Gyula*, *Izsay Miklós*, *Davidházy Kálmán*, *Bartha Kálmán*, *Koncz Antal*, *Erdélyi István*, *Molnár László*, *Péterffy Benő*, *Kovács Béla*, ifj. *Tóth Kálmán*, *Kohn Lipót*, *Boros Izidor*, *Mayer János*, *Aszman Ferencz*, *Ozmits Endre*, *Dávid Jakab*, *Oláh Ferencz*, *Gaal József*, *Czeglédy Gyula*.

— Az „Ébresztő“ című református néplap szélesebb körű pártolása érdekében, *Tóth József* szerkesztő emelkedett hangú és védelmi célzatu felhívást intéz az ev. ref. egyház lelkeszeihez, tanítóihoz és híveihez, melyben rámutatva arra, hogy ez a Lap, egy évi pályafutása alatt mily odaadással küzdött egyfelől az erőszakoskodó katholicismus, másfelől az újjászüléssel kérédkő baptismus ellenében, kéri a további felkarolást és terjesztést. Iránya marad az eddigi; nem követte s nem követi — ugymond — a külföldet majmoló és neobaptisztikus iránynyal kaczerkódó ref. néplapokat arra az utra, a hol a magyar kálvinista ember nem érezheti magát otthon s nem elégitheti ki lelke szükségletét; nem hoz idétlenül megrajzolt képeket; nem közöl idegen nyelvből lefordított, mondva csinált szent törtétiakat, mert magyar kálvinistáknak ir s minden izében magyar református akar maradni. — Elapra, melynek munkatársai közt ott látjuk *Erős Lajos*, *Ferenczy Gyula*, *Szabolcska Mihály* neveit is, felhívjuk az érdekelt körök figyelmét.

— **Hortobágyi kép Amerikában.** Egy fiatal festőnek, *Aczél Henriknek* „*Csikófogás a Hortobágyon*“ című eredeti magyar tárgyú festményét vásárolta meg *Jameson Sándor* newyoki műkereskedő.

A képet, melynek reprodukációját a „Magyar Szalon“ e havi száma is közli, a newyorki akadémiai képtár számára vette meg az amerikai műárus, a ki — mint értesülünk — ezenkívül még több magyar tárgyú képet szándékozik a képtár számára vásárolni.

— **Izgatás a millennium ellen.** A nemzetiségek, különösen azoknak ifjabb generációi sehogysem tudnak belenyugodni, hogy mi ezeréves fennállásunkat nagyobb ünnepek között üljük meg. A zágrábi egyetem szerb ajku tanulói tegnap értekezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy folytatják a millenniumi ünnepek elleni agitációjukat. Az ifjak ma az újvidéki „Zasztavá“-ban nyílt felhívást tesznek közzé, mely a nem magyar ajku nemzetiségekhez, illetve az egyetemi ifjusághoz van intézve. A tanuló ifjuságot felhívják, hogy a napon, melyen a magyar egyetemi polgárság a deak-kongresszust tartja, tüntetésül rendezzenek egy ellen-kongresszust. A felhívás a következőleg végződik: „Kérjük és még egyszer felhívjuk a nem magyar nemzetiségek minden tagját és barátját Magyarországon, a valódi igazság és szabadság barátját: Ne menjenek el a millenniumra!“ A hazafias gondolkodású sz-rbek körében a felhívást nagy ellenszenvvel fogadták, mert nem értenek együtt az ifjuság túlzó politikájával. Ez egyszerűen azt is jelenti, hogy a felhívásnak eredménye nem lesz.

— **A kórház köszönete.** A debreczeni első takarékpénztár f. hó 27-én kelt átirása kapcsán a kórházból elbocsátott szegény gyermek-ágyas anyák részére 50 o. é. frtot küldött. A midőn ezen összeget ezennel nyilvánosan nyugtázzuk, a fenti nemes czélú adományért halás köszönetünket nyilvánítjuk. Dr. *Ujfalussy*, kórházi igazgató főorvos, *Kovács Sándor*, kórházi gondnok.

A férfi.

Természetrizai értekezés.

Debreczen márczius 31.

A leghasznosabb háziállat, mely akklimatizált állapotában legnagyobb jelentőséggel bír a női nemre nézve: a férfi — homo sapiens masculinus. Vad állapotában agglégénynek hívják, de elfogva, megszelidítve és dressirozva férj a neve.

Vad állapotában, amikor még a rendszerint házassági igának nevezett lánczokat nem ismeri, falkákban él, mely falkák este-felé vonulnak az ivókhöz. Az ivóhelyek képezik általában kedvencz tartózkodási helyét és ott leginkább sörrel szivja tele magát.

Vannak egyes példányok, melyeknek a szomja olthatlan, ezeket könnyen föl lehet ismerni orrmányuk vörös szinezetéről, csak-hogy nem kell azt hinni, hogy ezek a vörös orruak külön fajt képeznek, mert, nem egyéb ez, mint a fajnak csupán egy színárnyalat által megkülönböztetett változata. Ezek az individuumok emellet különféle szórakozásokkal ölik az időt, miközben gyakorta nagy kitarást tanusítanak.

Kedvencz foglalkozásuk a kártya-, kugli- és billárdjáték. Ezenközben nagy lármát csapnak olykor és hatalmas füstfelhőket bocsátanak ki orruk alól, úgy hogy egészen befüstölnek építményeik plafondját és szoba-függönyeit. Nagy érdeklődést tanusítanak a sugárállatok (vulgó fiatal hölgyek) iránt, de nagy ellenszenvet mutatnak és nyomban megriadnak, mihelyest vezér-, vagyis vénállatok (vulgó idősebb hölgyek és anyósok) közelitenek feléjük.

Magaviseletük a vénállatokkal szemben nagyon különböző és az illető példány testformáihoz képest idomul. Sugár állatokkal szemben, belső ösztöntől hajtva és azzal a

szándékkal, hogy közelebb férközhessenek hozzájuk, a lehető legjobb színben igyekeznek feltűnni. Ha egy ily egyén czélját elérte, ujjabb jó tulajdonságokat árul el. Érvényre jutnak ilyenkor az ugynevezett természeti hajlamok, az elejtett tárgyakat fölkapja, morgás nélkül czipel köpenyeket és ernyőket és egyáltalán minden tekintetben hűséges és odaadásteljes kísérőnek mutatkozik. Különösen makacs esetekben hirtelen virágok után bolondul és ez a legalkalmasabb idő elfogására.

Jövendőbeli urnőjének ilyenkor arra kell törekedni, hogy az állatkát a csábítás összes rendelkezésére álló eszközeivel fokozatosan magához lánczolja és amikor már tartósan megszokott, megszelidítése jelül gyűrűt lehet huzni mancsára. Ámbár a férfi a fogságban látszólag jól érzi magát, koronkint ismét elvadul, azaz, hogy dressirozása visszafelődik, mihelyest urnője szem elől téveszti. Nagyon kell ügyelni a vadság és megszelidülés között ingadozó ezen állapotára. Ha a parforsz szelidítés bevált, egy pillantásnak is elégnék kell lennie, hogy kezessé tegye. Ehhez nagy ügyesség kell, mert sokszor meglapul a döntő pillanatban és hirtelen elszökik.

De vannak esetek, amikor a himnemű ember olyannyira megszelidített, engedi magát, hogy egy szóra az asztal alá kuszik, mindent szépen megcsinál és remeg a papucs-tól. Erre olykor a nő külseje is elég. Ha egy nő több férfit esalogat egyszerre, összevesznek és végülküli marakodás a következőképpen. Sokszor erőteljes, jó kosztal is hálába lehet őket keríteni, legkönnyebben megy azonban a fogdosás hajtóvadászat utján az ugynevezett társasvaesorakon, bálakon és estélyeken.

Szelidített állapotban lévő férjcsékéknél nagyon esinnyán kell bánni a testi fenytéssel, az többször árt, mint használ, az ütlegtől a különben kezes férjcsékék is könnyen megvadulnak. A jó szó többet ér és ismételve utalni kell rá, hogy a legszebb eredményeket lehet elérni jó eleséggel és gyöngéd czirógatásokkal. Amely példány pedig egyszer vissza-ter a vadonba, azt többé törbe csalni, mint ez különösen idősebb példányoknál tapasztalható, nem lehet. A fiatalabbakat általában könnyebb elfogdosni és megszelidíteni.

Ellentétben minden más vaddal, a himnemű embernél nagyon könnyű a kort fölismerni. Ámbár az agancs nyulványainak száma, mely a megszelidített homo sapiens masculinus fejét olykor disziti, erre semmiféle támpontot nem nyújt, a haj elváltozása mégis sajátságosan feltűnő jelensége az öregedésnek, amely különössége specziális helyet jelöl ki számára háziállataink természetrajzában.

Irodalom — művészet.

* **Felhívás megrendelésre.** *Bartha Mór* Debreczenben lakó nyugalmazott ev. ref. lelkész vegyes tartalmu egyházi munkáit önálló kötetben készülni kiadni. E végből a következő felhívást bocsátotta közre, a melyet melegen ajánlunk a ref. közönség figyelmébe:

„Nagyiszteletű esperes- és Tiszteletes lelkész urak! Részint köröztetés, részint közvetlen gyűjtés utján, méltóztassanak megrendelő előjegyzéseket eszközölni következő című munkára: *Emlékezés* gyakorló lelkészi pályámra rendkívüli alkalmakra készült és elmondott dolgozatokból. Irta és elmondta: *Bartha Mór*, volt gyakorló-, most nyugalmazott ev. ref. lelkész; az „Órálló“ prot. irányu, ezidőszerint szünetelő politikai lap (—a.—r.) jegyü belmunkatársa. Sem kiváló szakférfiak

ajánlatát, sem saját dicséretet nem tartom illőnek, hogy ezen felhíváshoz mellékeljem; annyit azonban talán szerénység sérelme nélkül megemlíthetek, hogy azokat azon közönség különösen értelmesebb része, mely előtt annak idejében elmondva voltak, — elismeréssel fogadta. A munka megjelenése, 15—16 iven, az imák cicero, — a beszédek garmond betűkkel, — Révész Bálint „Egyházzsartartási beszédek” alakjában a „Csokonai-nyomda” ismeretes tiszta és szép nyomásával, — folyó nagy nemzeti évünk május 1-ő napjára van előirányozva, drótfűzés bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., árszabással, vagy aranyvágású diszes fekete vászon kötésben 2 frt 10 kr. Kérem azért a megrendelési előjegyzéseket Debreczenbe, Kis-Csapó-utca 388. sz. a. levő lakásomra május 1-ig beküldeni. A kiadásra nemcsak az ösztönöz, hogy közrebocsátásával lelkész társainak, talán irányzó hasznos művel, vagy érdekes szak-olvasmányokkal szolgálhatok, hanem nyug. lelkesízi viszonyaim is követelődleg kényszerítenek. Ismerve a lelkesízi anyagi viszonyokat, hogy az iven csupán megrendelő előjegyzéseket kérek, oda irányul, hogy a tényleges fizetés a könyv megjelenése és vételét követve, — az aratás megtörténte után könnyebben teljesíthető, — szeptember 1-jére beküldve is elfogadom. Gyűjtésért minden 10—10 példány után egy-egy tisztelet-példányt adok. Debreczenben, 1896. márczius 30-án. Tisztelettel Bartha Mór, ref. nyug. lelkész.

* **Könyv a taneszköz-készítésről.** Veress Ferencz sárospataki állami tanítóképző intézeti tanárnak, a mult évben jelent meg *Taneszköz-készítés* című, hézagpótló munkája Sárospatakon. A könyv utmutatóul szolgál tanítóknak és tanítójelölteknek az elemi iskola szemléltető eszközeinek legelőszőbb módon való elkészítéséhez. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az országos tanszermuzeumi bizottságnak f. évi márczius hó 2-án kelt jelentésére felhívja az ország valamennyi kir. tanfelügyelőségét, hogy a könyvet, mint igen czélyszerű művet megszerzés végett a tanítók figyelmébe ajánlják. A könyv ára 1 korona.

* **„Klökner Ede táncz-albuma”** ezimen egy pazar fényvel kiállított 50 lap terjedelmű vaskos kötet jelent meg zongorára a budapesti Klökner Ede zeneműkiadó czég kiadásában. Az első magyar tánczalbum-termék e kötet, mely a sokféle külföldi hasonló albumokkal mind művészi érték, mind a diszes kiállítás és gazdag tartalom tekintetében magasan túlszárnyalja, mert az a legjelesebb zeneszerzők legszebb s minden jobb zenekarok által folyton műsoron tartott darabjaiból van összeválogatva. Tartalma: 1. Rákóczi-induló magyar szöveggel. 2. Buday J. Margitszigeti csárdás. 3. Yvon, Szerelimityasan, keringő. 4. D. Amant, Hópehely, polka. 5. Erirté, Fel a mennyekbe! Mazurka. 6. Lorenz, Menotti chasonett quadrille. 7. Yvon, Villamos csók, gyorspolka. 8. Fekete J. Hogy volt! csárdás. 9. Ivanoviczi, Tatjana, orosz keringő. 10. Szabó István, éljen a táncz! Polka. 11. Yvon, Szabad a csók! Mazurka. Greizinger I. Király-gavotte, Menuette. 13. Yvon, Adria gyöngy, keringő. 14. Strauss J. Simulj hozzám! Polka. 15. D. Amant, Pas de quatre. 16. Yvon, Selamlik török bevonulási induló. Ára az igen diszes kötetnek a fentemlített kiadó czégtől megrendelve 2 frt; bérmentes küldéssel 2 frt 20 kr. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe e remek albumot.

* **Nemzeti Iskola sikerei.** A Nemzeti Iskola szerkesztősége megszerezte a közzölhetés jogát Dante Divina komédiájából a Pokol cz. résznek, melyet Gárdonyi Géza fordított magyarra. Gárdonyi, a ta-

nitóbból lett ujságíró, e fordításba bele tette egész lelkét. A zamatos magyarságot párosította a költői érzéssel és fantáziával. A világirodalom ez egyik legnagyobb szerű alkotása most a Nemzeti Iskola áldozatkészségéből megismeri az egész tanítóság. Ezzel kapcsolatban megemlékezünk a vezérezikrónis, melyet Földes Géza h. szerkesztő irt Halász Ferencz „Teendők a népoktatás terén” cz. könyvéről, mely a Nemzeti Iskolában napvilágot látott elvekkel egy csapáson halad. A vezérezikrónis rámutat erre és örömmel konstatálja, hogy a sok szép eszme nem röpken el, hanem a legilletékesebb helyen is termékeny talajra talált. A ki csak teheti, olvassa el e szép cikket, mert ebből megláthatja, hogy a kitartó, becsületes küzdelem miképpen termi meg a gyümölcsöt. Ebből a könyvből látjuk, hogy a Nemzeti Iskola három éves pályafutás alatt mennyit használt tanügyünknek. Ezért ajánljuk ezt a lapotolvasóink figyelmébe.

* **Borászat. Szőlőink felújítása.** Évtizedek multak el, míg Magyarországnak a filloxera által a tönk szélére juttatott száz-ezernyi szőlőművelőjének érdekében országos tevékenység indult meg, ami a képviselőház által a mult héten elfogadott filloxera-törvényben nyert kifejezést. Képviselőink egy héttig tartó vitában beszéltek meg a törvény részleteit. Az érdekes beszédek nyomtatásban egy kötetet tesznek ki. A „*Borászati Lapok*”, ez a már 28-ik évfolyamot élő szaklapunk, ezt a kötetet ingyen mellékeljük olvasóinknak akkor, amikor a képviselőház filloxera vitáját, a hivatalos gyorsírói feljegyzések alapján, szószerinti szövegében és a szónok-képviselők arczképeivel együtt közli. A „*Borászati Lapok*” a millennium alkalomából olvasóit egy másik diszmunkával is meglepi, amely általános érdekénél fogva, mintegy kiegészítő részét képezi annak a nagy mozgalomnak, amely a szőlők felújítása tekintetében Magyarországon megindult. A munka czime: *Magyarország szőlőtermelésének multja és jelene.* Gazdag tartalmát a legkiválóbb szakírók írják. A t. szőlőtermelők és borkereskedők közül azok, akik előfizetői a „*Borászati Lapok*”-nak, a saját érdekükben cselekednek, ha telepük leírását beküldik a diszmű részére, melyben az díjtalanul tétetik közzé. A „*Borászati Lapok*” nélkülözhetetlen segéd-eszköze az új szőlőkultúrának, különösen most a szőlőmunkák megkezdésekor jól teszik a szőlőtermelők, ha olvassák minden vasárnap megjelenő bő tartalmában szakavatott cikkeit. A „*Borászati Lapok*” kiadóhivatala Budapest, „*Köztelek*”. Előfizetési ára egész évre 5 frt; félévre 2 frt 50 kr. Melegen ajánljuk.

Elszámolás

a debreczeni izr. nőgyelet vezetése alatt álló izr. elemi iskolai szegény gyermekek tápintézetéről 1896. febr. 15-től márcz. 26-ig.

Bevétel: 1. egyszersmindenkorra 32 frt 20 kr. 2. a folyó hónapra jadamányok 27 frt 50 kr. 2. mult hónapról maradt 79 frt 91 kr. Összesen 139 frt 61 kr.

Kiadás: 1. Elelmi szerekért 88 frt 89 kr. 2. szolgaszemélyzetnek 27 frt 28 kr. 3. eljárónak 15 frt. 4. maradvány 8 frt 44 kr. Összesen 139 frt 61 kr.

Adományoztak: Koszorúmegváltás ezimén: Berger Henrikné, Berger Jenőné, Berger Mórné, Berger Vilmosné, Lukács Arminné és dr. Popper Alajosné urhölgyek öt-öt forintot összesen 30 frtot, továbbá Grünberger Ignáczné 2 frt, két gyermek 20 kr. — Egy és fél havi készlet fejében, dr. Balkányi Miklósné, Berger Henrikné, Berger Jenőné, Lukács Arminné, Falk Lajosné, dr. Popper Alajosné, Stern Józsefné és Weisz Sándorné urhölgyek

3—3 frt, Katz Lajosné urhölgy 2 frtot és özv. Schenk Leoné urhölgy 1 frt 50 krt., összesen 27 frt 50 kr.

Elelmi szereket adtak: Fisch Ignáczné urhölgy 25 kiló lisztet, egy kosár paszulyt, Fürst Odónné 2 kiló rizst és buza lisztet, Gelberger Dávidné 5 kiló lisztet, 2 kiló borsót 1 kiló czukrot, dr. Popper Alajosné hagymát, czukrot, tojást, diót, Berger Henrikné urhölgy paszulyt, Berger Mórné zöldséget, özv. Guttmann Ignáczné 5 kiló lisztet, Grünberger Ignáczné káposztát, zöldséget, diót, Lichtschein Mózesné hagymát, zsirt, Glück Venczelné káposztát, Deutsch Adolfné narancsot, Kupfer Józsefné káposztát és két kiló must, valamint Nagy Jakab mézszárszék tulajdonos ur az egész idény alatt minden kilogramm must a rendes árnál négy krral olcsóbban számította, a miért is fogadják mindazok, a kik kisebb-nagyobb adományaikkal hozzájárultak, hogy a hosszú, kemény téli idény alatt 42 szegény, éhező iskolás gyermek jó meleg déli ebédet kaphatott, ezen 42 szegény gyermek nevében hálás köszönetemet.

Debreczen, 1896. márczius 28-án

Dr. Balkányi Miklósné,
a debr. izr. nőgyelet elnöke.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1896. márczius 31-én.

Államadósság:

Magyar aranyjádék 4%.	—	121.50	122.—
„ vasuti beruházási kót. 4%.	123.75	124.75	
„ koronajádék 4%.	—	98.80	99.—
„ regále vált. kót. 4%.	—	100.10	101.10
Oszttrák aranyjádék 4%.	—	122.25	122.75
Egységes állam kötvény 4%.	100.75	101.25	
Tisza-szeg. 4%-os nyeres.-sors	142.—	144.—	

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	409.75	410.—
Oszttrák hitelbank részvény	—	373.50	373.75
Magyripar-és keresk. bank. r.	107.50	108.—	

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	124.50	125.50
3-os	106.75	107.25
Oszttrák földhítel sorsjegy 3%-os	115.25	116.25
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.75	11.25
Oszttrák	—	18.50
Olasz	—	12.—
Bazilika sorsjegy	—	7.—
Jó-sziv	—	3.25

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.72
20 márkás arany	—	—	11.78	11.83
20 frankos arany	—	—	9.55	9.59
1 Sovereigns	—	—	12.06	12.10

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, márczius 30.

Buzát ma gyengén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt lanya irányzat mellett egynéhány ezer métermázsza egynéhány krajczárral olcsóbb áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, változatlan árak mellett.

Natáridő-üzlet.

Az irányzat mérsékelt forgalom mellett nyomott volt s az árak engedtek.

Hivatalos felmondások: 1500 mm. április 3-iki átvételre.

Zárlat 1 óra:

		frt
Buza szept.-októberre	1896	6.98—6.99
„ márcz.-ápr.-ra	1896	6.71—6.72
„ máj.-juniusra	1896	6.76—6.77
Rozs tavaszra	1896	6.32—6.33
„ szept.-okt.-ra	1896	5.80—5.81
Tengeri máj.-jun.-ra	1896	4.08—4.09
„ jul.-aug.-ra	1896	4.26—4.27
Zab márcz.-ápr.	1896	6.21—6.23
Repcze aug.-szept.	1896	10.65—10.70

Az utótőzsdén az irányzat kedvező.

